

EEN BROEDPOGING VAN EEN PAARTJE DWERGMEEUWEN
(*Larus minutus*) IN NOORD-BRABANT

Groot was mijn verbazing, toen ik op 18 mei 1962 op „Het Goor”, een voedselarm heideven gelegen in de vochtige Neterselse heide onder de gemeente Netersel-Lage Mierde (N.Br.), een paartje alarmerende Dwergmeeuwen (*Larus minutus*) waarnam.

Op weg naar de schuilhut bij één van de, in de grote Kokmeeuwkolonie gelegen nesten van de Geoorde Fuut (*Podiceps nigricollis*), werd mijn aandacht plotseling getrokken door het fel kek-kek-kek, dat onmiddellijk opviel tussen het oorverdovende lawaai van de vele honderden Kokmeeuwen.

Dit in tegenstelling met het zware Kleine Mantelmeeuw-achtige droefgeestige en weinig verdragend kiòw, kiauw van de Zwartkopmeeuw (*Larus melanocephalus*) (zie dit no.: 13).

De volgende dag werden enkele tientallen doortrekkende Dwergmeeuwen in beide natuurreserveaten „Het Goor en De Flaas” gesignaleerd.

Hoewel het broeden van deze vogels in de Kokmeeuwkolonie mij, gezien de zeldzame broedvogelstatus van de Dwergmeeuw, als zeer onwaarschijnlijk voorkwam, gingen mijn gedachten toch in deze richting, toen op 23 mei de gedragingen van het paartje wezen op een bezet territorium, vèr buiten de grote Kokmeeuwkolonie. Bovendien verscheen op deze datum een derde vogel op „Het Goor”. De schitterende insectenjachten waren een lust voor het oog. Begin juni zag ik de beide vogels rustend op het water juist enkele meters van de Pitrus-rand (*Juncus effusus*) verwijderd, alwaar op 7 juni één der Dwergmeeuwen in broedhouding op een platvormpje gezien werd. De tweede Dwergmeeuw lag voor het „nest” op het water, en vloog telkens op, om na een insectenjacht van enkele minuten zich bij de andere partner te voegen en vervolgens wederom op het water neer te strijken.

De volgende dag besloot ik het nest te zoeken. Het broedgebied betredend werden wij onmiddellijk fel geattaqueerd door de beide Dwergmeeuwen. Na een korte natte tocht door de hoge Pitrus- en Mannagras-vegetatie, waarbij wij steeds gevolgd werden door de alarmerende vogels, vonden wij het nest — helaas nog zonder eieren.

De nestbouw vertoonde zeer veel gelijkenis met die van een Geoorde Fuut. Voornamelijk opgebouwd uit verrotte plantendelen, wortelhaartjes en verse Pitrusstengels, was het nest in zijn totaliteit veel kleiner en bovendien ook natter dan een Kokmeeuwnest, terwijl ook de diepe nestkom een belangrijk verschilpunt daarmee vormde. Het nest dat van de bodem van het ven piramide-vormig was opgebouwd, lag in ongeveer 80 cm diep water.

In de dagen volgend na 8 juni werd het terrein weinig meer bezocht en het nest slechts van enige afstand met de kijker bestudeerd. Een hernieuwd bezoek op 23 juni aan de broedplaats leverde een grote teleurstelling op, daar het nest vernield was en de vogels gevlogen waren. De restanten van wat duidelijk een schuilhut geweest moet zijn, enkele meters van het nest, leverde

de stille getuige... Ondanks medewerking van de Rentmeester konden de daders niet worden opgespoord.

De nestplaats was gedegradeerd tot roestplaats van een Kokmeeuw. Noch aan de hand van waarnemingen, noch aan die van gevonden eischaal-fragmenten, kon worden vastgesteld of het paartje Dwergmeeuwen een legsel had gehad.

De Dwergmeeuw is volgens de Avifauna van Nederland een vrij zeldzame onregelmatige broedvogel van Zuid-Oost Friesland, die echter na 1956 niet meer in Nederland gebroed heeft.

In 1963 werden in de natuurreservaten „Het Goor en De Flaas” tijdens het broedseizoen geen waarnemingen meer gedaan. Wel werden op 7 en 13 september 2 juv. Dwergmeeuwen op „Het Goor” gezien.

A. B. Wittgen.

MISCHLING ZWISCHEN TÜRKENTAUBE UND TURTELTAUBE

Mit grossem Interesse las ich die Mitteilung über einen Mischling zwischen Türkentaube (*Streptopelia decaocto*) und Turteltaube (*S. turtur*) in dieser Zeitschrift (Voous 1963). Vom 20. Dezember 1963 bis vor wenigen Tagen hielt sich ein solcher Mischling hier im Augsburger Tiergarten auf, frass regelmässig auf dem Futterbrett vor meinem Fenster und liess sich aus einer Entfernung von weniger als einem Meter gut beobachten. Der Vogel steht in der Färbung zwischen den beiden Stammformen. Es fehlt ihm das warme Braun, das die Säume der Schulterfedern und der Flügeldecken der Turteltaube schmückt. Es ist im Aussenabschnitt der Feder durch ein fahles, schmutziges, weissliches Gelbgrau ersetzt, das weiter basal dann bräunlicher getönt ist. Die übrige Ober- und Unterseite hält etwa die Mitte jener der beiden Stammformen. Ein Halsring fehlt, die Gitterzeichnung an den Halsseiten der Turteltaube, ist auf der linken Seite in der Federstruktur, nicht in der Farbe angedeutet, rechts fehlt auch das. Auf der rechten Halsseite findet sich ein hellbräunliches Feld in der Höhe des Kropfes. Die Handschwingen sind wie bei der Türkentaube hell gesäumt, der Schwanz hat die gleiche Länge wie bei der Turteltaube, doch ist die weisse Endzeichnung breiter. Die Iris ist gelbweiss. Die Grösse entspricht jener der Turteltaube. Der Vogel verjagte am Futterplatz eine Amsel mit hellem „wää”, dem Treibruf des Türkentaubers. Die Türkentauben des gleichen Futterplatzes sind ihm deutlich überlegen und vertreiben ihn, doch setzt er sich immer wieder zur Wehr. Wie von Voous (1963) erwähnt, hielt sich vom 31. Juli bis 10. August 1956 bereits ein Bastard im Ausburger Tiergarten auf.

Voous schreibt, dass ich nach Niethammer Türkentauben hier ausgesetzt hätte. Das stimmt nicht ganz. Ich habe Mischlinge zwischen Türken- und Lachtaube ausgesetzt, die ich hier gezüchtet hatte und die ich vor dem Aussetzen beringte. Zehn dieser Mischlinge wurden im Frühling 1954 frei gelassen. Sie waren bis zum Frühjahr 1955 wieder verschwunden. Diese Tauben